

Előfizetési árak:
 Egész évre 10.— frt
 Félévre 5.—
 Negyedévre 2.50
 Egy hóra 1.—
 Egyes szám 4 kr.

Megjelenik minden-
 nap, vasárnap kivé-
 telével.

DEBRECZENI ELLENŐR

A SZABADELVUPÁRT KOZLÖNYE

Szerkesztőség és
 kiadóhivatal:
 Főpiacz, a város-
 házzal szemben.

Hirdetések:
 Egy hasábos petti
 soronként 5 kr-ával
 számítatnak.



Két interpelláció.

Budapest, december 11.

A képviselőház tegnapi ülése meghozta a választ két interpellációra, melyek egyikét az Ugron párt szónoka, másikat Kossuth Ferencz intézte a miniszterelnök-höz. Mind a két interpelláció rendkívüli fontosságu volt s általános elismert aktualitással bírt, hisz állami életünk legfontosabb kérdéseire vonatkoztak: a szövetségre Németországgal és a kiegyezési tárgyalásokra Ausztriával. Nem lehet csodálni, ha az egész közvélemény feszülten várta a miniszterelnök választ az ezekre az interpellációkra és ha messze a haza határain túl is élénk érdeklődés nyilvánult a fennforgó kérdés iránt.

A válaszok, melyeket báró Bánffy miniszterelnök lelkesedéssel és nagy szónoki lendülettel adott, minden várakozást teljesen kielégítettek és különösen azt a részét, mely az európai helyzettel és a békekilátásokkal foglalkozik, fogja a táviró szorgalmasan terjeszteni a szélróza minden irányában. Arra a kérdésre nézve hogy az utolsó trónbeszédből mért maradt ki a külpolitikáról szóló rész, megerősítette a miniszter-

elnök már korábban adott nyilatkozatát, hogy t. i. ennek a kihagyásnak nincs tendenciózus éle, hogy kétséget nem szenved, miszerint a magyar képviselőháznak joga van külügyeket és külügyi kérdéseket bevonni vitaközásai körébe és a monarchia külpolitikájára őt megillető ingerenciát gyakorolni. A külügyekre vonatkozó passzus egyszerűen azért maradt el, mert az októberben tartott legmagasabb trónbeszéd óta az új országgyűlés megnyitásáig a politikai láthatáron változás nem történt, mely méltó lenne a külön megemlítésre. A miniszterelnöknek ez a válasza különösen a keleti kérdésre vonatkozik.

A „Hamburger Nachrichten“ leleplezéseire vonatkozólag kijelenti báró Bánffy miniszterelnök, hogy azok csak történelmi érdekességgel bírnak és a külügy-miniszterrel egyetértésben azt a megnyugtató biztosítást adhatja, hogy Oroszország és Németország között szerződés egyáltalán nem létezik. Herzeg Hehenlohe német birodalmi kancellár és báró Marschall német külügyi államtitkár fejtegetéseiből mit sem lehet és a nevezett államférfiak nyilatkozatai teljesen kielégítők,

melyek szerint Németország szilárdan és tántoríthatatlannul el van tökéve szerződéses kötelezettségeit hiven és pontosan betartani, a kötött szerződéseket ép oly hiven teljesíteni, amint azt szövetségesektől a hü és becsüleles köteleességteljesítés elvárja. Ezek a megnyugtató nyilatkozatok az egész fennforgó ügyet közmegelegedésre simán és méltón elintézték.

Az Ausztriával való kiegyezésre vonatkozólag kijelentette a miniszterelnök, hogy ő a szerződést felmondta és Ausztriával tárgyalásokat folytatott, mert ez kötelessége volt, mivel bizonynyal senki sincs, aki a mostani szerződéssel meg lenne elégedve, azt minden irányban megfelelőnek találja. Miután a szerződést meg akarjuk változtatni, a felmondásnak meg kellett történnie és felmondás előtt törvény szerint meg kell kezdeni a tárgyalásokat a szerződés megújítása felett.

Kossuth ide vonatkozó interpellációjával csak megelőzte a miniszterelnököt, mert interpellációját megtette, még mielőtt a kormánynak módjában lett volna a képviselőházban nyilatkozni. Ha ez az interpelláció nem tételt volna, akkor báró Bánffy

TÁRCA.

Egy régi történet.

Irta: Tormay Cecile.

(Folytatás és vége.)

— Nekem férjem van s nem fogok soha megféledekezni róla. E perczen oly fenséges volt a nő, hogy Lodominszky hallgatagon vonta ajkához kezét.

— Heléne, ez a beszéd olyan nemes, mint ön maga!

Tanowszky közéjük lépett.

Lodominszky felugrott térdelő helyzetéből s oly gögösen állt a férj előtt, mint régen a meghódított asszonyok előtt.

— Elégtételt!

— Megadom!

— Mikor?

— Egy óra múlva!

Tanowszky szóltanul megfordult s hagyta el a termet, sem nem hiva magával feleségét, sem nem sértve őt meg egy tekintettel. Az a hü lovagias ember ezt az elégtételt adta nemes hitvesének.

Soká álltak szóltanul egymás mellett, végre Heléne szólalt meg, mialatt két kezét a férfi vállára tette. A két kis kéz bizalmasan merült bele a lány nyusztprémbe, mely a herzeg vállán lustálkodott, s mélyen, könnyörögve nézett szeme közé:

— Vazul, egyszer ön azt mondta,

hogy a ki szeret, az mindenre képes. Ugy-e ön szeret? — — hát hallgasson meg. Azt Istenre és szerelmére kérem, ne vivjon férjemmel!

A csillagok lassankint eltűntek az égről, a gyenge fuvalat, mely az előtt a fák ágai közt kóborolt, orkánná nőtt s rémes melódiákat ordítva zugott a fenyvesen keresztül, az eső pedig kopogva hullott az ablaküvegekre.

Lodominszky hallgatott, nem tudott felelni.

— Vazul meneküljön, férjem megöli önt, — — — ön halva, ő gyilkos, és én szegény — — — szegény asszony ártatlanul számüzve az emberek köréből, mit teszek? Könyörüljön! — kezeit összekulcsolva nézett tovább is a férfura kétségbe esetten, kérően.

— De Heléne, gondolja meg, ha elfutok a viadal elől, mit mondanak az udvarnál, a fővárosban is mind, mind a többiek!

— Ha igazán szeret, mit törődik a többiekkel, én szeretni, imádni s áldani fogom egész életemen át. Menjen, fusson s feledjen.

Kint dühöngött a szél s a mazurka ütemei a zivatarral elvegyülve betódultak a küzködő férfúhoz.

Vazul körülnézett, tekintete megtörött s feje zugott.

— Megteszi?!

— Szeszély az egész s nem tudja mit kíván. De én megyek, éljen boldogul,

oly boldogul, mint a minő boldogtalanu én élni fogok.

Megfordult s az ajtó felé indult, ki a szabadba, vissza sem tekintve, végig osont a ház tetője alatt s az istállóhoz ment. Belépett. A lovaszok egy lóczán iddögáltak s vigan nevettek.

— Nyergeld fel „Honeurt!“ — sutogta rekedten Lodominszky.

Kivezették a lovat a ház elé, a zuhogó eső csakugy ömlött a karesu, fényes szőrü állatra.

Feltették rá a vörös aranygyal, tehát a Lodominszky színekkel himzett csillogó nyerget, melyen oly sok ragyogó órát töltött vadászat, verseny, udvarlás közben a herzeg.

A férfi intett a lovászyereknek, hogy maradjon s ő maga halkán, kantárnál fogva kivezette az udvarból a lovat.

Mikor a kapuhoz ért, egy magas alak állta utját, kinek fehér habos ruhájáról csurgott a víz.

A nő karjait kitarva, megölelte a férfit s hosszan bucsuzóan megcsókolta.

Ez volt a hála — és Lodominszky nem kért többet!

Megcsókolták egymást, a férfi magához szoritotta a nőt erősen, örülten, azzal a nagy, határtalan szerelemmel. Azután felugrott lovára, de az asszony kezét nem eresztette, fogta, szoritotta s esőkokkal halmozta el. Heléne kiszabadította s Honeur nyulánk, nedves nyakát átölelve,



miniszterelnök magától tett volna jelentést a képviselőháznak, hogy Magyarország érdekében és egy kedvezőbb szerződés érdekében a felmondás megtörtént.

Az egész ház teljes megelegedéssel vette tudomásul a miniszterelnök válaszait, — valamint teljes megelegedéssel fogja azokat tudomásul venni az egész ország közvéleménye, mert amint tanuja volt ma a képviselőház, úgy nap nap után tanuja az ország közvéleménye, mily nagy sikert ért el a miniszterelnök okos, államferfiúi politikájával.

Mai fejtegetései újabb sikert csatoltak eddigi sikereihez és megmutatták, mennyire felettük áll ellenfeleinek és államferfiúi kvalitásban messze felülmulva őket, mily tulerővel bán el velük s mily tulerővel végzett ma éppen Kossuth Ferenczcel.

Belföldi hír. (A főrendiház új tagja.)

A hivatalos lap tegnapi száma 1886. VIII. törvényezikket kiegészítő mentesített törvényt közöl, mely több új nevet igtat a főrendiházban örökös tagsági joggal bíró családok sorába. Ezek: a muraniczi Horváth és báró Thoroczkay-családok. Vigyázó Sándor gróf és törvényes fiutódai. Normann-Ehrenfels Rezső és Gusztáv grófok s fiutódai, világosi Bohus Zsigmond, László és István bárók, loósi és egervári Solymossy László báró, zeykfalvi idősb Zeyk József báró, takta-harkányi Harkányi Frigyes és Károly bárók, pallani Inkey József báró és varadiai Baich Milos Milán és Iván bárók, valamint törvényes, egyenes leszármazású fiutódai.

Külföldi hír. (Ausztria-Magyarország és Oroszország akciója.) A londoni Daily News arról értesül, hogy Nelidov konstantinápolyi orosz nagykövet Bécsen át fog székhelyére visszatérni. Bécsben hosszabb ideig

értekezni fog Goluchowski külügyminiszterrel, a kinek Ferencz József császár és király elé leendő terjesztés czéljából be fogja mutatni Oroszország keleti reformtervezetét, miután a czár nagy súlyt helyez arra, hogy Ausztria-Magyarország uralkodója e tervet helyeslje. A többi hatalmakban nem bizik annyira és mert tudja, hogy Ausztria-Magyarország diplomáciája, de uralkodója is, a statuszkvó fenntartását Törökországban helyesli, sőt erre nézve már ígéretet is nyert, Nelidovnak Bécsben időzését fel akarja használni arra, hogy Ausztria-Magyarország és Oroszország közt erre nézve most határozott megállapodás létesüljön. A megegyezés minden valószínűség szerint könnyű lesz. Siskin az orosz külügyi hivatal igeiglenes vezetője a nyolcz szakaszból álló reformot körlevél kíséretében valamennyi külügyi hivatalnak meg fogja küldeni.

Országgyűlés.

Budapest, december 11.

A honatyák utóbb megesappant száma ismét megsokasodott. A felirati vita hatása ez, a mely egyébként a karzatokon is előre vetette árnyékát: alig volt szék gazdátlanul.

Miután Bánffy Dezső b. miniszterelnök egy zárszámadási, Wlassics Gyula pedig a Hunyady-levéltárra vonatkozólag terjesztett be jelentést, a Ház harmadik felolvasásban is megszavazta az ujonczjutaléki javaslatot.

Aztán megnyitá a felirati vita.

Pulszky Ágost, a felirati bizottság előadója vázolta a felirati bizottság álláspontját és demonstrálta azokat a mozzanatokat, amelyeket úgy foglaltak a feliratba, mint az ország visszhangját. — A nemzeti párt felirati javaslata még ezeket a harmonikus mozzanatokat is szeretné megzavarni, elannyira keserű hangon panaszolja föl a maga szomorú helyzetét. A nemzeti párt helyzete tényleg szomorú, de ebből nem következik, hogy igaz az összeült képviselőház törvénytelenségének a vádja.

Ott van a választások statisztikája, mely épen az ellenkezőt bizonyítja, 107

kerületben az ellenzék meg sem próbálkozott; a többinek nagy részében pedig a szabadelvűségnek akkora volt a többsége, hogy ekkora többség mellett pusztaráfogatás az erőszak, vagy vesztegetés réme, melyet mindenütt felidézni igyekeznek. Az igaz hogy a nemzet józansága olyan mértékben adott mandátumot a pártoknak, a mily mértékben ezek rászolgáltak.

Apponyi és társai és velük a többi megrótt pártárnyalat — köszönjék homályos politikájuknak azt a csuf vereséget, a miben részük volt és saját hibájukért ne tegyék felelőssé sem a szabadelvűpártot, sem a nemzetet.

Ámbátor logika van Apponyi felirati javaslatában. Mert a kisebbségek szokása volt mindig a panaszkodás és a többség vádolása s ez eredendő bűnben benne van Apponyi is. Am a többség törvényes erejének és hivatásának tudatában komoly munkára tör s e komoly törekvés első tényéül ajánlja a felirati javaslat elfogadását.

Hosszas taps és éljenzés volt e fényes beszéd nyomában, de nem utolsó értékmérője volt az a szini fölfortyanás, az a megmérhetlen érzékenység is, a melyet a balfélen keltett.

Azután Eötvös Károly jelentkezett szólásra. Az ő ismert szellemességét vette latba, hogy védelmezze az ellenzék áldatlan ügyét. Persze, a szellemes szöszből nem hiányoztak a megszokott ellenzéki vádak s a vádakhöz a hangadó kórus, mely toporzékolásával igyekezett ugyanazt az áldatlan ellenzéki álláspontot hangoztatni. Ez mind nem volt elég. Végezetül még fel is olvastatták felirati javaslatukat és így kétszer volt szerencséje a háznak Eötvös Károly argumentumaihoz. Persze, másodsor már nagyon kevesen vették be, ámbátor jó Lakatos bácsi nem kevesebb, mint háromnegyed óra hosszat morzsolta a vaskos dekretumot.

Szünet után Okolicsányi László rukkolt ki a nyolczak felirati javaslatával. Ugy a nyolczak, mint Okolicsányi népszerűsége magyarázza meg, hogy a derék kis speeche általános csöndben mult ki.

Beszéd közben a sok hülyeség között Okolicsányi megengedte magának

hirtelen megesókolta az okos állatot, aztán halkan sugta:

— Rád bizom, vigyázz reá és szeresd, szeresd, megérdemli.

És mintha a ló megértette volna, hátra fordította a fejét és hü, okos szemével urára pillantott.

— Menjünk — sugá Vazul alig hallhatóan s Honeur kirepült az udvarból, nekivágva a sziklás, kanyargó utnak.

A férfi visszafordult, lassan elmaradt mögötte a kivilágított fürdő és a zene hangja egyre gyengébb lett. Szeméből kitörölt egy könnyet, ezzel siratta el becsületét, szerelmét, fényes életét és mindent, mindent, ami Druzbakival együtt mögötte elmaradt. — — —

A ló rohant s ő maga sem tudta, hova megy.

Talán csak szeszélye volt annak a büszke asszonynak az, hogy ő meneküljön, ezt ezerszer kérdezte saját magától, mindig hozzá toldva:

— Ő nem tudja, mit áldoztam!

Az eső, mely csatornákat mosott a férfi prémes öltönyén, lassan keresztül szívárgott az izmos tagokig s hidegen ölelgette.

Csizmája nyikorgott a nedves bórnyergén, keztyűje oda tapadt a kantárszárhoz s elegáns, nyulánk lábszárai fáradtan szoritották a lovat — — ki volt merülve, fázott és olyan nagyon szerencsétlen volt — — pihenni, menekülni

szeretett volna emlékei és az emberek elől . . .

Már soká nyargalhatott, mikor egyszerre világosság tünt szemébe. Podulinba ért. Lovának patkói végig csattogtak a város kövezetén, itt-ott egy-egy betegnél virrasztó asszony, vagy álmatlan szerelmes kidugta fejét az ablakon s csodálkozva nézett az átázott éjjeli lovagra.

A kolostor nagy falának tövébe lovagolt, fent a toronyban kettőt ütött a harang.

— Itt megpihenek — gondolá azután s megdöngötte a kolostor kapuját, le rázta magáról az esti cseppeket s megtörölte nedves arcát.

A szél fújt s a viharos fekete fellegek öntötték alá az esőt.

Lodominszky még egyszer kopogott s most nyikorgott a zárban a kulcs s egy kopasz barát feltárta az ajtót.

A szél lobogtatta lámpáját, csuháját pedig fel-fellibbentette s hideg, velőt fagyasztó leheletével a barát arcába köpte az esőt.

— Bocsáss be!

— Mi nem adunk éji [szállást — szölt gyenge hangon a páter.

— Nem adtok? Nos jó, hát itt maradjok barátnak.

Ez a gondolat csak most fogamzott meg Lodominszky fejében s azt találta, ez az egyetlen mód, melylyel a világ elől elrejtőzhetik.

— Nos jöjjön!

— Megyek — szölt a herceg leugorva lováról s átölelte nyakát.

A szegény állat odasimult urához s orrát vállára fektette. Lodominszky csak ölelte hosszan a kedves sima nyakát s azután odaszoritotta ajkát s megesókolta. Ez a csók meleg volt! — — —

Talán ugyanott érte, hová nemrég az a szép asszony nyomta bucsu-esőkját.

— Hát mit gondol, meddig állok itt az esőben? — rivalt a páter a férfira, kinek szeméből az állat fejére peregték könnyei. Hogyne sirt volna, hisz az utolsó, a mit szeretett, attól kellett elválni.

Eleresztette a kantárszárát s belépett az ajtón, melyet a barát utána gondosan bezárt. Aztán végig mentek egy kis kerten s a nagy, nehéz tölgyfakapun beléptek a hideg, nyirkos kolostorba.

Barát lett. Csendes, hallgatag, beteg barát. Azon a borzasztó, zivataros éjszakan halálra fázott.

Ha meghajolva, szép hódító arcával söpört a templomban, finom gyűrűs kezével végig simította homlokát, meg-megállt köhögni.

A kolostorban senki sem szerette s ő sem szeretett senkit.

Hitetlennek, fehérkezűnek, asszonytekinetűnek hívták s mindig gunyolták, ő nem felelt nekik, bójtjeiket betartotta, dolgozott s látszólag imádkozott is. — Ilyenkor Helénere gondolt.

azt a kedvtelést is, hogy a képviselőházat törvénytelennek mondta. Szilágyi Dezső elnök erre a kifejezésre aztán a Ház többségének zajos helyeslése között olvasta rá, hogy nem a Házba való beszéd s hogy ebben a Házban senkinek, tehát még Okolicsányi urnak sincs joga a törvényesség ellen szót emelni.

A Ház Szilágyit lelkesen megéljenezte.

Csak költőt ne szeress...!

Egyetlen tekintettel megsemmisítette összes reményeim, s aztán mosolyogva mondta:

— Nem, — egy költőbe beleszeretni — nem, ilyen . . . ilyen bolondságot, nem szabad feltételeznie rólam. Nem, ilyen dolgot sohasem fogok elkövetni.

— De hát Istenem, micsoda vétket követtek el a költők, hogy elveszítették a nők kegyét? Hát nem tudnak ugy szeretni, mint a többi férfiak, s nincs-e meg az az előnyük, hogy ihletett dalokban megéneklék a szeretett nő szépségeit?

— Ah igen, éppen ezeket a költői metaforákat nem tudom elviselni. Hiszen éppen ez ijeszt el engem, mert nem akarok szegény barátnőmnek; Laurier Rózának a sorsára jutni.

— S mi történt barátnőjével, Laurier Rózával?

A egyetlen leány elbeszélte Laurier Róza történetét.

Egyszer, mikor szép barátnőmet a tükör előtt báli ruhájába öltöztettem, egy kínai váza leesett a szekrény tetejéről és összetört. S ó csodák csodája, a váza helyén egy kedves rózsás kis tündérke jelent meg, mely éppen csak akkora volt, mint egy méhecske. S mikor megszólalt, olyan zümmögő volt a hangja, mint egy kis tücsöké.

— Róza, szól, vannak tündérek, amelyek illatozó virágok kelyhében élnek le életüket. Én is virágkehelyben élek, puha plüsből, illatos selyemből készült virág kelyhében. Vagy nippel között, apró porcellánfi urakban, amelyeket annyira szeretek. Legjobb szeretek itt a budoárban tartózkodni, s gyakran meglestelek, mikor egyedül voltál,

Egy reggel azután nem bírt már felkelni s azóta nem mozdult ki csellájából, mindig csak hanyatt feküdt és várt, várt valamire.

A három barát újra visszatért s kettő közülök csendesen megállt az ajtóban, a harmadik pedig odament a haladoklóhoz.

— Gyónj meg s könnyebben halsz meg, aztán ezt a feszületet csókold meg, el fognak mulni fájdalmaid.

— Vidd feszületedet — hörgé a férfi s halvány arca, melyre az ablakon beszűrődő szürkületi homály, meg a hajdokló méces fénye esett, oly nagyon hasonlított Borgia Caesar kiélt szerelmes arcára.

— Vidd — — vidd — s kezével eltolta magától a keresztet — szeretni megtanultam, de hinni nem! — — —

Visszaesett a szalmára, feje a falba ütődött, még egyet vonaglott, azután me-rev lett, mint a kőszentek künn a templomban.

Kialudtak a csillagok a podulini kolostor felett, — — — lent pedig halva volt egy barát.

meglestelek, mikor az imádód itt volt s te oly elragadóan szép voltál. Oly elragadó, hogy elhatároztam, hogy valamivel megajándékozzalak. Kivánj valamit, s én kívánságodat teljesíteni fogom, tündéri szavamra men-dom!

Mit kívánhat egyebet a szép nő, mint hogy — még szebb legyen.

És Laurier Róza, aki sajna, egy költőbe volt szerelmes, a tüzes szerelmi dologra gondolt, amelyeket az imádója írt róla. S mikor ezekre a dalokra gondolt, olyan szép akart lenni, mint amilyennek kedvese megénekelte.

Jól van, szól a tündér s nevetett. — Öltözz fel gyorsan, s amint a bálterembe lépsz, kívánságod teljesülni fog.

A tündér eltűnt.

Mintha valami varázsszóra történt volna, a váza cserepei ismét összeilleszkedtek, s mintha mise történt volna, a váza megint ott állt a szekrényen.

Róza sietett felöltözködni. Alig várta hogy a bálterembe léphessen. Bizonyos volt benne, hogy olyan szép lesz, hogy mindenki megcsodálja.

Dobogó szívvel ment a bálba. Dobogó szívvel lépett be a terembe s — ó borzalom, — rémülve futott előre mindenki s ujjal mutattak rá:

— Mi történt? Az Istenért, mi történt?

Aggódva rohant a legközelebbi tükörhöz . . .

Egy tigris is megszelidült volna attól a borzalmas kiáltástól, amelyet Róza hallatott. Igen valóban olyan volt, mint aminőnek a költő megénekelte. Haja nem volt többé haja hanem napfényben égő pókháló. Szemei nem voltak többé szemek, hanem „ragyogó csillagok.” Nyaka valóban hattyunyak, s ajka valóban korall volt. Angyalszárnyai voltak, s keble csakugyan — hóból és alabastromból volt . . .

Szegény barátnőm! Rémulve futott ki a teremből, futott ahol a tündér ismét visszaadta szépségét. A költőnek kiadta az utját, pedig annyira szerette, hogy három bankár, négy mérnök és egész hadsereg kellett hozzá, hogy a költőtől kiábrándulhasson. Most már érti ugy-e hogy miért nem akarok egy költőbe beleszeretni?

Ezt a mesét mondotta el. Tündérről beszélt ugyan, de azért mégsem hittem el neki, hogy ezért nem akar engem szeretni. Nem hittem neki, mert tudtam, hogy azért utasít vissza, mert vasárnap látott a „Piazza de Toros”-on egy torerót, aki oly égő szöveggel nézett rá, hogy lángba borította a szívét.

Ó, mennyire gyűlölöm ezeket a — tozerokat!

Catulia Mendés.

S z i n h á z .

(P.) Tegnap leszállított helyárok mellett Csiky Gergelynek a „Czifra nyomoruság” című színműve került előadásra.

Nálunk a pénteki jó előadások ugy látszik megteszik a hatást, mert ime mindég szép közönség jön össze, míg az előtt csak ugy kongott a színház az ürességtől — igen mert míg az előtt kizárólag csak a karzat számára írott darabokat adtak elő, az intelligensebb közönség távol tartotta magát, míg most, hogy a pénteki előadások semmiben sem különböznek más előadásoktól — mindég nagy közönsége van a földszintnek, sőt a páholyoknak is.

A tegnapi előadás is azon az előkelő színvonalon állott, melyen a Komjáthy előadásait látni megszoktuk.

Komjáthy (Bálnai) s Komjáthyné (Eszter) mindketten művészi szép alakítást nyújtottak és sokszor adtak alkalmat arra, hogy a közönség tapsokkal s kihívásokkal jutalmazza kitünő játékukat.

Szilágyi Vilmos (Csoma Bálint) a jó lelkű, de házsártos napdíjast kitünő humorral alakította. Igen jó volt Rubos (Mádi Simi) a szeleburdi fiatal ember szerepében valamint Benedek (Poprádi) is művészi sikerült alakítást nyújtott a jellemtelen iparlovag szerepében.

Szabó Irma (Bella kedves kis szerelmes leány volt s kiválóan sikerült a harmadik felvonásbeli nagy jelenete.

Kacagató figura volt. Locsarekné, (Zegernyei Partheina) a vén uzsorás szerepében.

Kiss Irén (Mézsné) a legnagyobb derűtséget keltette minden jelenetével s a szakácsnéből háziasszonnyá lett jó lelkű, nyílt szívű, kőművesnőt kedvesen alakította.

Igen jók voltak Vidor (Tarczali) Vágó István (Murok) Püspöky (Sodró) F. Csigaházy É. (Zsófi) és a többi közreműködők is mindannyian.

Az előadás fogékony s össze vágó volt s a közönség nem is fukarkodott a tapsokkal és kihívásokkal.

— Debreczeniek vendégszereplése Nyiregyházán. Mint már említettük Agh Aladár színgazgató, ki társulatával ez idő szerint Nyiregyházán tart előadásokat a debreczeni színtársulat több tagját vendégszerepelteti. A hetenkint egyszer, esütörtökön megjelenő „Nyiregyházi Hírlap” legközelebbi számában következőket írja:

„A mult szerdán fejezte be három estére terjedt vendégszereplését Kaposi Józsa, a debreczeni színtársulat temperamentumos soubretteje. Népszínműben a „Gyerekasszony”-ban lépett fel harmadszor, — hanem ezzel a fellépésével voltaképen csak azt igazolta, hogy az operettek légré felel meg az ő vérmérsékletének és egyéniségének. — Szemrevaló paraszt-menyecske volt ugyan, de máskülönbén esinosan énekelte magyar nótáinak sem volt magyaros zamatja, és a mellett a „Gyerekasszony” helyett is olyan kikapós menyecskét mutatott be, a kinek hűségében bizony joggal gyanakodhatott volna a molnár uram, — ha a szerető is ugy akarta volna. De hát ifj. Bokor Józsefnek másféle asszony lebegett a szeme előtt, mikor népszínművét megírta. A színház félig sem telt meg és a vendég nélkül távozott Nyiregyházáról, hogy csak egyetlen csokrot is kapott volna emlékül. Benedek Gyula, a debreczeni színtársulat bonvivantja ismét átjött vendégszereplésre. Először szerdán este lépett fel a Három testőrből, másodsor és utoljára pedig esütörtökön a Csapodárban.”

* Durand és Durand. Bisson Választán-ja óta a magyar színpadokon nem került színre francia vígjáték, bohózat vagy színmű, a melynek oly igaz és tartós sikere lett volna, mind Durand és Durandnak, e mellett szól azon körülmény, hogy a Vígsházban eddig színre került sok jeles színdarab közt, ez tartja magát legtovább és lehet mondani, hogy állandóan műsoron. — Mulattat ugy komikus helyzeteivel mint szellemes ötleteivel, hozzá járul ehez egy kis finoman desztillált francia pikanteria, szóval meg van benne minden a mit egy telivér francia bohózatból várhatunk. Bemutatójára, mely kedden lesz szorgalmasan készül színtársulatunk. A főszerepeket Komjáthyné, Malmi Margit, Kiss Irén, Szabó Irma, Komjáthy, Szilágyi, Vidor és Sziklay játsszák.

* Virágcsata. A hét egy másik, nem kevésbé érdekes premierje lesz pénteken,

nyanis ekkor kerül nálunk először színre Verő Györgynek a *Szultán és 1000 év szerzőjének Virágcsata* című operetje, a mely ugy a népszínházban, mint mindenütt a vidéken hódított és zajos fogadtatásra talált. Komjáthy igazgató az által, hogy ezen érdekes premiert péntekre tette a közönség azon tekintélyes részének kiván szolgálatot tenni, a melynek bérletes napokon nincs alkalma páholyhoz, vagy jobb ülőhelyekhez jutni. Ezen bérletszünetes előadásra páholyok és támlásszékek már a mai naptól fogva előjegyezhetők a színházi pénztárnál.

NAPI HIREK.

Tájékoztató.

Lapzárta mindennap d. u. 2 órákor csak esetleg hétfőn később.

Kéziratok visszaadására a szerkesztőség nem vállalkozhatik. Kérjük a lapnak csak az egyik oldalára írni, ha lehet porzó nélkül!

Hivatalos órák az állami anyakönyvvezetőknél Vasárnap d. e. 10—12-ig. Többi napokon d. e. 9—12-ig, d. u. 3—6-ig.

A kir. tábl. hivatalos órák a segéd- és kezelő hivatalokban d. e. 8—12 és d. u. 2—5 óráig tartanak. Az ígató, kiadó-hivatal s az irattárfelvételek felvilágosításokat a hétköznapokon d. e. 9—11, d. u. 3—4 óra közt; vasárnapokon és ünnepnapokon d. e. 10—11 óra közt.

Famunkatartás. A kézügyesítő egyesület főreáliskolai műhelyében d. u. 2—4 óráig Kedden előkészítő csoport. Szerdán és pénteken haladó csoport.

A Gönczy-egyesület „Athón”-a Keresk. akadémia palotájában.

A m. kir. törvényszéknél jegyzői iroda nyitva hétköznapokon d. u. 3—5 óra között, vasárnap és ünnepnapon d. e. 10—11 óra közt. Gyűjtőszekrényből a beadványok kivételnek hétköznapokon d. e. 12 és d. u. 5 órákor, ünnepnapokon d. e. 11 órákor.

A debreczeni kir. járásbírósg szóbeli kéréseket, kérelmeket és nyilatkozatokat felvesz kedden és pénteken d. u. 3-tól 5-ig, a felek megjelenhetnek minden szerdán.

— **Üdvözlések a városházán.** A tisztújító közgyűlés után ma délelőtt szűkebb körű, családias jellegű ünnepséget rögtönzött az ujonnan választott tisztikar. — A főispán és az első választott tisztviselő, a város fejei iránt táplált tiszteletet, bizalmat és szeretetet juttatta jünnepélyes formák között kifejezésre. A hitelesítő közgyűlés után a tanács és a jegyzői kar élén *Simonffy Imre* kir. tanácsos, polgármester meleg szavakkal üdvözölte gróf Degenfeld József főispánt, megköszönvén neki azt a tapintatos vezetést, amelylyel a város érdekeinek, javának szem előtt tartása mellett a tisztújító közgyűlésen elnökölt; megköszönte a tisztikar iránt eddig tanusított jóindulatát s kérte azt jövőre is, hogy ezen jóakaratu támogatás segítségével annál könnyebben és biztosabban teljesítse a tisztikar a reá várakozó kötelességeket. A főispán biztosította a tisztikart, hogy feladata, hivatása betöltése körül benne mindig buzgó támogatót fog találni. Majd *Komlóssy Arthur*, az új főjegyző vezetése alatt *Simonffy Imre* polgármesternél tisztegett a tisztikar. *Komlóssy* lendületes szép beszédben tolmácsolta a polgármester előtt maga és tisztviselő társai ragaszkodását és kötelesség tudását, amelylyel megérdemleni törekuszenek a közönség bizalmát. Végül *Komlóssy Arthur* előtt a tisztikar nevében *Király Gyula* tanácsnok adott kifejezést az új főjegyző iránt érzett tiszteletnek és ragaszkodásnak.

— **Hitelesítő közgyűlés.** A két napig tartott városi tisztújító közgyűlés jegyzőkönyveit ma délelőlt hitelesítették gróf Degenfeld József főispán elnöke alatt.

— **A lovaskaszárnya építése.** Másfél évtizedig húzódó tárgyalások és előkészület után, aminek okai azonban kívül esnek a városházán, valahára elérkeztek azon idő, amidőn a kezdetben egész, később pedig fél lovas ezred befogadására tervezett laktanya építésére az árlejtés kihirdethető lesz. Jelenleg a laktanya számára a Csapó-uteza végén kiszemelt majorsági földek megszerzése kisajátítás útján van folyamatban. A tervek már régebben elkészültek, jóvá is hagyattak; valamint a 700,000 frtra előirányzott építés költségeinek beszerzéséről is gondoskodás történt, még a 4.735.000 frtos nagy költségen megszavazásakor. A honvédelmi minisztertől pedig épen ma érkezett egy leirat, amelyben a nyáron kelt egy másik leiratában kívánt intézkedéseket minél előbb fogantatosítani rendeli s az eredményről jelentést kíván.

— **Szerb sertések Debreczenben.** Ki hitte volna, hogy Debreczen lakossága valamikor még szerb-sertés husra szorul. És bekövetkezett az idő, a mikor ez a szebb napokban képtelenségnek gondolt szerb invázió megtörtént. A hosszas sertés kolera lőn az oka, a mely a híres sertésstenyésztő debreczeni vidék sertés állományát nagy részben kipusztította. Több helybeli hentes aztán ugy próbált segíteni a karmonádlira és sonkára éhes közönség már kielegíthetetlené vált étvágyán, hogy közvetlenül Szerbiából rendelt nagyobb sertésbus szállítványt. Tegnapelőtt egy élelmes rácz hentes két vaggonnal százhetven darab leölt, megperzselt és felbontott kövér sertést hozott a magyar Cincinnatiba. Hentesekink azonban próbaképen egyelőre megelégedtek száz darabnak az átvételével. A többit a szerb nyakán hagyták. De a derék szomszéd nem jött zavarba. A vasuti állomásnál bámulatos olesó árért, előbb 34 krajczárjával, majd mikor látta a nagy kelendőséget, 38 krajczárjával számítva kilogrammját, áruba bocsátotta a megmaradt 70 kövér sertést, leölt állapotban. Ma már az utolsó darabig elkelt. Annnyira neki bátorította ez a vállalkozó szellemű szerbet, hogy kijelentette: pár hét múlva huszonhat vaggon leölt sertést fog Debreczenbe szállítani. Valószínű, hogy egyet se kell neki vissza vinni.

— **A Csokonai körből.** A Csokonai kör legközelebbi felolvasó estélye pénteken december 18-án lesz a főiskola disztermében. Lesz komoly értekezés, humoros felolvasás s zeneszám is. Az estély tervsorozata (programm) e napokban fog szétküldetni. *Szél Farkas*, a kör tevékeny elnöke, jelenleg nincs Debreczenben; mint táblai tanácselnök vizsgálja a debreczeni kir. itélőtábla területén fekvő törvényszékeket s az egész héten Nyiregyházán volt elfoglalva. — A Csokonai körnek új évtől kezdve új helyisége lesz a debreczeni kereskedelmi akadémia épületében, hol dr. *Benedek János*, a kör titkára — naponként délután 5—6 óra közt fog hivatalos órákat tartani.

— **Nők a postánál.** A budapesti posta-és táviratigazgatóság legutóbbi értekezletén szóba hozták a nők alkalmaztatásának kérdését a postánál s igen kedvezőleg nyilatkoztak a kisasszony postások működéséről. *Dürr István*, a budapesti posta-és távirat derék igazgatója felhozta, hogy az általános tapasztalat szerint a nők sokkal több szellemi munkára képesek, mint azt eddig hitték s ebből kifolyólag min-

denütt azt tapasztaljuk, hogy a nők munkakörét és ezzel együtt alkalmaztatásukat mindinkább kiterjesztik. Ez irányzat elől kitérni már nem lehet s minthogy a nők munkakörének kibővítése előbb-utóbb nálunk is történi fog, *Dürr* azt hiszi, hogy nem kell megvárunk, míg az összes többi kulturáriumok e tekintetben már messze előre haladtak, hanem mi magunk is megkezdjük a postánál és táviratnál a nőknek nagyobb körben való alkalmaztatását, a mi azonban nem jelenti azt, hogy a nők alkalmaztatásának bizonyos határai ne legyenek. Ezzel kapcsolatban *Dürr* arra kérte a hivatalvezetőket, hogy azt az el-lenszenvet, a melyet egyesek a női alkalmazottakkal szemben tanusítanak, győzzék le s támogassák őt e téren is a megteendő intézkedések keresztülvitelénél.

— **A Debreczeni Orvos-Gyógyszerész-Egylet** decz. hó 12 napján délután 5 órákor az egylet helyiségében havi ülést tart. Tárgyak: betegek bemutatása Dr. Csikor Sándor és Dr. Somogyi Zoltán által. 2. A tüdő lobok kór és gyógytanának jelen állása Dr. Kenczler József. Az elnökség.

— **Az eszmék tisztázása.** A Debreczen ez. ujság esőtörtéki számában azt mondja, hogy a kormánypárti bizottsági tagok egy ukázt és ehhez csatolt jegyzéket kaptak a tisztújítás előtt azért, hogy a főispán jelöltjeire szavazzanak. E sorok írója szintén bizottsági tag, de ilyen ukáztól és jegyzékről mitsem tud. Ugy látszik, hogy ezt az ukázt csak a Debreczen fantáziája látta. A szabadelvűpárti bizottsági tagoknak megvoltak a maguk jelöltjei, kiket képe-seknek ítélték arra, hogy a város ügyeit helyesen fogják vezetni. Ezekre szavaztak minden ukáz, utasítás és jegyzék nélkül. Hogy pedig a tisztviselő utolsó rohamra készen fogdosták a bizottsági tagokat, ez sem felel meg a valóságnak, mert például e sorok írója is pályázott, de senkit sem fogott meg szavazatának elnyeréséért. — Egyébiránt a tisztviselői fontosabb állásokra kevés kivétellel egyöntetűen szavazott a szabadelvű és függetlenségi párt és így nincs oka a Debreczen-nek feljajdulni a választást megelőző mozgalmak felett, melyek elvégre is minden választásnál előfordulnak. Különben is az elnöklő főispán elégszer nyújtott módot arra, hogy a közgyűlés szavazás útján döntsön egyes állások betöltése tekintetében. Így tehát sérelem nem történt. — *Egy szabadelvűpárti tisztviselő.*

— **Uj kör H.-Szoboszlón.** Hajdu-Szoboszlón a Kossuth-párt hívei kal-álló kört alakítanak. — Az új kör megalakítása érdekében most folynak az előkészületek. A körnek, mely „Polgári Kör” című fog viselni, *Fogthay János* földbirtokos lesz az elnöke.

— **A szombathelyi dráma.** Peták kapitányt, a ki minden valószínűség szerint örült, a kórházba szállították. Áldozatainak állapotában javulás állott be. Korb bárónak a golyó kulcsontját törte el s remélhető, hogy rövid idő alatt fölépül. A vérengző kapitány bűnyűjében a vizsgálatot két hadbíró folytatja s az a hír, mintha törvényszéki vizsgálóbíró küldöttek volna ki, teljesen valótlan.

— **Árvíz az Érmelléken.** Biharvármegye egyik legvirágzóbb részén az Érmelléken a különben is rakoncátlan *Berettyó* a sok esőzésektől annyira megáradt, hogy med-rét elhagyva, négy község lakosainak jövő évi reményét teszi tönkre. A folyó vize pár nap óta már aradásban van s teg-

nap az a gátak telek, S határait mert az ellepte. közleke a me elsepert községe után s uj hida nem h hogy a még n községe

halad asszony fejére világot s ég csatunk, I feleség regény azokho ujjal se szécsik a magy akkor volt, m galom zal a p hogy a vagyun ember szonyt, rófavál vás legyen a miből csak a fölfordult szeltéb kitől a dezték

Minder

penny fiatalak ják, m Iskolák elmaraszüleim üzente leánya az nap éves o

mai sz jesen i

ziumi t A 14 é szép tar ban érc hamaro lők azo a völgy beleegy dékához politánc szerelm adja ő akart b rá allo titokban éjnek i a kolos kor az ják kivi sietett s ben áll

Most m

nap az áradás olyan mérveket öltött, hogy a gátakat keresztültépve elborította Poklostelek, Szentjobb, Csanálos, Farnos községek határait. A lakosság helyzete annál nehezebb, mert az árvíz a különben is rossz utakat ellepte s annyira megrongálta, hogy a kocsiközlekedés teljesen lehetetlen, a hidakat pedig a melyekre a megyének kevés gondja volt, elseperte. Ezáltal a Berettyó két partján levő községek lakossága még az árvíz megszűnése után sem közlekedhet egymással addig, míg új hidakat nem emelnek s az utakat jókarba nem helyezik. A lakosság meg van rémülve, hogy a kedvezőtlen időjárás tovább tart s még nagyobb csapás sújtja a Berettyó-menti községeket.

— **Pénz olvasva . . .** Szörnyűséggel halad előre a nőemancipáció ügye. Az asszonyok kezdenek csakugyan a férfiak fejére nőni: a nőemancipáció pedig a világot szokott rendjéből kiforgatni. Tesség csak elképzelni: már annyira jutottunk, hogy az ember meg sem verheti a feleségét. Uri körökben és Beniczky né regényeiben eddig is úgy volt; persze, azokhoz a hisztériás asszonyokhoz igazán ujjal se nyulhat az ember, mert menten összeszeszik és flagonjáért sipít. De a népnél, a magyar népnél, a hol asszonyra csakis akkor mondták, hogy jó, a mikor verve volt, már a népnél is kezdi ilyenmő mozgalom fejét felütni, Kovács Mihályné azal a panaszszal járult a szolgabíró elé, hogy az ura megverte. No hiszen szépen vagyunk. Eddig két eset volt: vagy az ember verte el a sodrófával az asszonyt, vagy az asszony az urát sodrófával. S most azt akarják kivívni Kovács Mihálynék, hogy a férjnek ne legyen szabad az asszonyt megverni, — a miből önként következőleg — hanem csak az asszonnak az urát. Ez ugyan fölfordult világ. Hisz még csak nemrég szeltében emlegették azt a menyecskét, a kitől az esküvőre harmadnap azt kérdezték:

— Aztán Ágnes, szeret-e az urad?

— Hogy szeret-e? De szeret ám. Mindennap elver.

— **A legfiatalabb asszony.** Seanette pennsylvaniai városban van a világ legfiatalabb asszonya. Gatt Canetanak hívják, még nem töltötte be a 12-ik évét. Iskolába járt eddig s mikor egy napon elmaradt onnan, a tanítónő utána küldött szüleinek lakására. Az anya azonban azt üzentte vissza a tanítónőnek, hogy a leánya nem megy többé az iskolába, mert az nap férjhez ment egy Patri nevű, 35 éves olasz munkáshoz.

— **A Czivilis-naptárt** lapunk előfizetői mai számunkhoz mellékelve kapják — teljesen ingyen.

— **Regény az életből.** Egy szófiai gimnáziumi tanár nevelő volt egy ottani családnál. A 14 éves házi kisasszonyt tanitgatta, de a szép tanítvány a tudományoknál sokkal jobban érdeklődött a csinos fiatal tanár iránt s hamarosan szerelmes pár vált belőlük. A szülők azonban már kijelölték leányuk számára a vőlegényt s arról szó sem lehetett, hogy beleegyezésüket adják a tanár házassági szándékához. A leány ekkor levelet írt a metropolitához, elpanaszolta sorsát, megvallotta szerelmét és kérte az egyházi atyát, hogy adja össze a vőlegényével. A metropolita nem akart boldogtalanná tenni két szerelmet és rá állott, hogy a szülők akarata ellenére, titokban összeadják a kolostorban. A leány éjnek idején megszökött hazulról s a tanárral a kolostorba ment, ahol összeadták őket. Mikor az esküvőnek vége volt, a kolostor ajtaját kívülről döngötni kezdték a leányuk után sietett szülők. Rövid idő múlva pedig szemben álltak az új párral.

— Most már nincs hatalmatok felettem. Most már másé vagyok! — kiáltott szülői

felé a fiatal asszony. A másik pillanatban férjének karján elhagyta a kolostort.

— **Borzasztó szerencsétlenség.** A spanyolországi Xeresben egy ház bedőlése nál nagy szerencsétlenség történt. A romok száz embert eltemettek. A romok alól eddig tizenegy holttestet tudtak elővonszolni. A mentési munkálatok — úgy látszik — teljesen eredmény nélkül maradnak. A szerencsétlenül jártak rokonai számára gyűjtést indítottak.

— **Egy játszma kaláber.** Németországban egy állomásfőnök ugyancsak megjárta a mi nap egy tudakozó ural. A mint a vonat elindult, az állomásfőnök beült három barátjával együtt a váróterembe és elkezdtek kaláberezni. Alig játszanak egy darabig, amidőn egy idegen ur, a ki már huzamosabb idő óta figyelemmel kísérte a kártyázást, belép a váróterembe és azt kérdi:

— Kérem, mikor indul a legközelebbi személyvonat?

— Három óra múlva, felelé a főnök és folytatta a játszmát.

A három óra eltelté előtt vagy 30 percczel ismét odajött az idegen és azt tapasztalta, hogy a kártyázás még javában folyik. Ugyanekkor betoppant a váróterembe egy alsóbb tisztviselő is és így szól:

— Állomásfőnök ur, a tehervonatot jelzik.

— Engedje be és rendezze el, felelé a főnök, fel sem tekintve a kártyából.

Ekkor az idegen az asztalhoz lépett és így szól:

— Boesánat a háborgatásért, én a forgalmi igazgató vagyok.

A zavar leirhatlan volt. Az állomásfőnököt másnap messzire elhelyezték a pártnerék köréből.

— **Táncztanítás.** Alföldy Károly tánciskolájában (Péterfia u 980 sz. a.) a második táncfolyam december hó 14-én veszi kezdetét. Beiratások ugyanott eszközölhetők.

x **A „Horgony-Pain-Expeller“** egy valóban népszerű háziszerré vált s számos családnál, több mint 27 éve állandóan használtatik. Hát- és csipőfájdalmaknál, fejfájás, köszvény és csuzos szakgatásoknál stb. a Horgony-Pain-Expellerrel való bedörzsölés után a fájdalmak megszűnnek, valamint járványos betegségeknek, mint kolera és hányási ingernél az alsó test bedörzsölése mindig enyhítő és szüntető hatással van. Ezen hasznos háziszerről az orosz nátha (influenza) ellen, ha vele magunkat bedörzsöljük — igen alkalmazható és azt megszünteti. — Kapható és készletben van minden gyógyszerárban: 40, 70 krért és 1 frtért. Csakis a Richter-féle „Horgony-Pain-Expeller“ kérjük és nézzük meg rajta a „Horgony“ védjegyet, mert csakis akkor valódi.

x **Felhívjuk t. olvasóink figyelmét** a régi és jó hírnévnek örvendő Lefkovits és Káry [Budapest, Gizellatér 4 sz.] nagy selyemáru házára, hol rendkívül olcsón árúsítanak az ünnepek előtt, selyem, bársony, plüss, csipke, szalag divat stb. stb. cikkeket. Minták bármentve küldetnek és 50 forintos rendelésnél szép karácsonyi ajándékot mellékel fenti cég.

x **Erdélyi aranybányászati.** Lapunk hirdetési rovatában közöljük a „Fortuna“ aranybányászati társaság hirdetését, melyre felhívjuk itt is olvasóink figyelmét. A társaság alapítói a lehető legnagyobb óvatossággal és körültekintéssel oldották meg feladatukat, midőn megszerezték a Szent-Endre nevű bányát, mely a mellett, hogy aranyban gazdag, egyzersmind nagyobb mennyiségű zuzóérczet is tartalmaz. E bányában 3 egész esztendeig folyt a feltárási munkálatok s 60,000 frtot meghaladó kiadásokat tettek a vállalkozók, hogy a bányát teljesen feltárják és átvizsgálják. Ezen munkálatok eredménye a lehető legked-

vezőbb. Remélni lehet, hogy e bánya, mely most már teljes üzemtökével és berendezéssel is fel lesz szerelve, rövid idő alatt Európa legjövendelműbb aranybányái mellé fog sorakozni. Mint a lapunk mai számában közölt hirdetésből kitűnik, a részvényeknek csak a felét bocsátjuk aláírásra, míg a másik felét az igazgatóság és az alapítók maguknak tartják meg. A részvények névértéke, 25 koronájával bocsátatnak ki és így a kevésbé vagyosnak is módjában van egy jövendelműnek ígérkező vállalatban részt venni. Az aláírás december hó 12-ikétől 20-ikáig lesz és az aláírt összegek postautalványon is beküldhetők a hirdetésben megjelölt helyre. A további feltételek az aláírási felhívásból tudhatók meg.

Táviratok.

— A Debreczeni Ellenőr saját tudósítójától. —

A t. Házból.

Budapest, december 12. A képviselőházban ma folytatták a felirati vitát. Marsovszky ismertette a néppárt politikáját, melynek célja a revízió által az egyházpolitikai béke. — Külön feliratot nyújtott be. Apponyi hosszú beszédben sötét színekkel festette az ország állapotát. Meginog — ugymond — a törvénytisztelet, a hazafiság, a parlament tekintélye. Molnár néppárti szintén a választási visszaélésekről szólott.

Egy osztrák államférfi halála.

Budapest, december 12. Bécsből sürgönyzik, hogy Trautmansdorf herceg, az urak házának elnöke meghalt.

Vasuti szerencsétlenség.

Budapest, december 12. Lippáról táviratozzák, hogy ott egy vegyesvonat összeütközött egy tehervonattal. A tehervonatot mozdonya szétzúzódott, három kocsival együtt. A karambol alatt többen könnyen sérültek.

Partravetett hullák.

Budapest, december 12. Vigóból érkezett táviratok szerint az elsüllyedt Palier hajó több utasának holttestét a hullámok partravetették; köztük Vempe kapitányt is.

Törvénytörés.

* **Rablóbanda a bírák előtt.** Annak idején hírt adtunk egy veszedelmes rablóbandáról, mely közel fél éven keresztül rettegésben tartotta úgy Debreczen, mint a közeli vidék, sőt a szomszéd megyék lakosait is. Debreczenben, Hadházon, H.-Szoboszlón, Nyiregyháza egymást érték a boltfeltörések s rablások, de a tettest nem sikerült hosszú ideig kipuhatolni. Az utolsó rablást a banda H.-Szoboszlón követte el, mikor is Körner Béla kereskedő üzletét feltörték s onnan majdnemezer forint értékű ékszert s egyéb tárgyakat elraboltak. A h.-szoboszlói csendőrség s Tatay Ferenc vizsgálóbíró az érdem, hogy a veszedelmes rablók további működését megakadályozták. Közös nyomoztak a rablók után s fáradságukat siker koronázta, mert a főtettest, Koncz Tamás volt munkafelügyelőt Debreczenben elfogták s letartóztatták. Koncz tagadott mindent, de a lopott tárgyak legnagyobb részét megtalálták lakásán. A nyomozás tovább folyt s eredménytel, mert letartóztattak mintegy 15 egyént, férfiakat, nőket, Koncz Tamásnak zinkos társait is. Kézrekerült a banda másik főtettese Goldberger Mór személynél, kit az I. ker. rendőrség fogott el Debreczenben. Goldberger eleintén egyedül, később, Koncz Tamással szövetségbe követte el a rablásokat. A majdnem két hóig tartó vizsgálat fényt derített a rablók üzemére s a debreczeni kir. törvénytörés Szeőke

István bíró elnöklete alatt tegnap kezdte meg, a hosszadalmas bűnügy végtárgyalását. A mai napfolyamán a két elsőrendű vádlottat Koncz Tamást és Goldberger Mórt hallgatták ki. Az egész napot az ő kihallgatásuk vette igénybe. Az ügyben *nyolczvan tanu* van beidéztve. — A tárgyalás előreláthatólag csak hétfőn vagy kedden ér véget.

* **Érdekes végtárgyalás.** A jövő hét során ismét gyilkossági ügyben tartanak végtárgyalást. Ez év nyarán H.-Hadházon Antal Sándor és társai korszakos mulatozás közben virtusságból egy ártatlan embert meggyilkoltak. Antal Sándor az ártatlan emberre rohant s *hasát felmetszette*. Az ügyben e hó 18-án tartják meg a végtárgyalást a debreczeni kir. törvényszék előtt.

A szerelemtől.

Mindig azt képzeltem, hogy a szerelem legboldogabb pillanata, amelyben megnyilatkozik, akár könnyel, mosolyal, sóhajjal, vagy zokogással áruljuk el, akár keserűen, egyszerű szavakba öntsük; akár édes méla dalba, félig elcsattant csókba rejtsük, akár kitörni engedjük a pillanat hatalma alatt, midőn karjainkba várjuk kedvesünket. Eléggé ó-divatu voltam azt hinni, hogy a házasság a szerelem gyümölcse, az udvarlás meg a szerelem virága, köllészet, s ha a szerelmesek ajka zárva marad, csak azért van, mert tudják, hogy néha több öröm van a képzeletben, mint a valóságban.

A szerelem költészete ma már divatját multa. Szerelmes lehetsz, de nem beszélhetsz róla. A lány rögtön letorkol: „hagyjon békét velem, elég abból annyi, amennyit a szinpadon hallunk.” Jo társaságban a csókról sem szoktak beszélni, az a száműzött fogalmakhoz tartozik.

Egy szóval az udvarlás nagyon mostoha sorsra jutott a század végén s egészen más stílust használ, mint harmincz évvel ezelőtt.

A mai fiatalság rohanva él s nem jut rá ideje, hogy gyöngéd érzelmeit szavakba öntse. Beszél a sportról, a divatról, a konyháról, a kutyákról és lovakról, felemlíti a liaison-jait is, de ha jó családból való fiatal lánynak kell szerelmet vallani, megakad, mint Cordelia s nem tudja „szívét ajkára venni”.

De talán maguk a nők az okai annak a vizsátságoknak? Nem alkalmas-e a modern nő arra, hogy szerelmi vallomásra inspirálja a férfit. Ha nézzük, hogy miben találja a modern asszony legfőbb élvezetét, azt látjuk, hogy mulatságba, színházból koncertbe siet; hogy csak a risqué tárgyú regényeket olvassa, hogy legfőbb tanulmánya lehetőleg majmolni a férfiakat.

Hajszolja az epigrammokat, a paradoxokat, társadalmi kérdéseket. Követelik az új szokásokat, új szavakat, új revelatiókat ruhában, vallásban, vagy bármiben nyilvánuljanak is. Csak az hat rá, ami új. Fél a betegségtől, mert szobába szorítja; retteg a háztartástól, mert gondot ad. A férjet csak olyanak tekintik, aki jó arra, hogy minden kényelméről gondoskodjék. A modern asszonyok zöme egyáltalán nem pártolja a házasság intézményét s csak azért fanyarodik rá, mert mégis ezt a pályát hiszi a legkönnyebben elérhetőnek. Nem kell hozzá diplom!

A modern asszony élete a változatosság, az újdonság. Nem is egy könnyen törődik bele a házasság egyhangúságába. Csakhamar beleun, hogy mindig azt az egy embert lássa maga mellett aki követeli jogait annélkül, hogy új kísérletet tenne megszerezni kegyeit. A modern nő csak azt szereti, ami nem közőnséges, ami subtilis, ami briliáns. Az ilyen nő a mézes hetek után csak a prózai, a mo-

noton oldalát látja a házasságnak s mihamar új izgalmak után vágyódik.

Olyan férjre ritkán akad, aki le tudja kötni az egész életre s nem esoda, ha idegenkedik a házasságtól, de az is természetes, ha a férfiak idegenkednek ettől a genre-től.

Egy modern nő pompás társ egy walzerra, egy picnic-re, de isten mentsen tőle egy egész életre!

Könnyű, élénk, összefüggéstelen beszédje pezseg, mint a champagne-i s elkábit de feleségi minőségében ép úgy felfogatná a házi boldogságot, mint a hogy a champagne-i felfogatja a szervezetet.

A modern asszony teremti meg a modern férfit.

Szilka.

CSARNOK.

Az én nagybátyám!

— Rajz. —

Irta: Sz. Buday Etel.

— (Folytatás.) —

— Igaza is van, ezek a szép kanodai nyárfák a mi falunknak a messze látszó tornyai . . . Egész a szomszéd határig el látszik, míg a torony hegye elvész odáig a messzeségben . . . Tudom előre, hogy eladásról nem is lehet vele beszélni.

— Láncz lobbogós attája! csak azért is beszéllek vele . . . Szeretném látni, ha én megakarom venni és ne adná el! El kell neki adni . . . És el is fogja mert pénzre van szüksége . . . Nem tudja fizetni az adója hátralékát sem. Dobra kerül az utolsó tehene is érte. Exekválni fogják . . . A „Szepe“ zsidó sem ad már neki kölcsönt. Így majd csak megpuhul az alku ra. Egy jóra való háziasszony, nem hagyja az utolsó tehent elvinni a házától . . . Már pedig Haraszthyé asszonyom igazán szorgalmas gazdasszony.

— És még sem fogja eladni a fákat . . .

— Nem-e? . . .

— Nem hát! . . .

— Az urfi ezt olyan bizonynyal honnan tudja, ha kérdeznem szabad, mikor a szomszéd asszonnyal nem is beszél?

— Beszélék mással ha nem ő velem, ki szinte az ő dolgait igen jól ösmeri.

— Ni te né! mennyit tud a csibe . . . Hát azt nem tudnád meg mondani, hogy a mi iromba tyukunk alatt hány tojás kél ki?

— De hogy nem! Hát egysem; mert vén leány rakta alája a tojást.

— Mit Zsuzsika vén? És ezt nekem mondd, kinek féloldalom vénebb mint az az egész leány s még sem tartom magamat vénekn!

— Hol hallotta azt bátyám, hogy vén férfi legyen, vének csak is a leányok.

— Üssön a kő az elveidbe, nem vitatkozom veled tovább . . . Megyek át, a vásár felől beszéllek . . .

— Tudja mit urambátyám! — szolt a csinos barna ifju és arcát hamiskás mosoly deríté föl. — Rövidebben is meg lehetne oldani ezt az alkut . . . Vegye el urambátyám feleségül Haraszthyé asszonyomat.

— Megbolondultál! — Kiáltott az öreg közbe, de a fiu nem engedte magát zavartatni s folytatá:

— S akkor kilehet a fákat is vágatni s asszony is lesz a háznál. Hisz Zsuzsika beválik már úgy is Zsuzsánnának. Azért zámul a kotló alatt a tojás, azért nem köt a bab a kertben, mert vén leány bánik mindennel.

— Ho, hó öcsém! ne akarj az öregnél többet tudni mert meg árt. De a mint tudom, mégis csak a Zsuzsika által nevelt csirkepecsenyén pofakodott ki az

areződ olyanra a milyen s nem a pesti kosztón, honnan úgy kerültél elő mint egy váz. Biz úgy néztél ki barátom mint egy madárijesztő . . . Tyhu, az áldóját! az óta költözött el az akáczfáról a sárgarigó család s mégis hetvenkedsz?

— Láttam én amannál szebb sárgarigót a szomszédban, a melynek a szava csak egyedül nekem szól.

Folyt. köv.

Közgazdaság.

A keresk.- és iparkamara közlései.

A m. kir. szabadalmi hivatal a következő találmányokra és újításokra adott szabadalmat:

Önműködő oldalt is kezelhető kapcsolás vasuti járművek számára. Lábhajtású szán. Szétszedhető épület. Gördülő cipő (kerekes koresolya). Elektromos malata csirázató készülék. Transmissió erősítés. Ujítás vasredőny záronak. Ujítások vasuti kocsikon. Összezsaptatható kerékpár. Gyújtó készülék gázlámpák részére. Hintóval hajtott szivattyu. Dara, derceze, vagy más portartalmu termékek tisztító gépein tett újítások. Javitott cizitera. Kettős hatású kötözőgépek. Ujítások fecskendőkön. Önműködő vonóorompó és jelzőharang. Borkeverő készülék. Ujítás kocsitengelyeken. Önműködő és átkapcsoló szerkezet távbezelő készülékek számára. Eljárás fagyott hus kezelésére.

A nagyméltóságú kereskedelemügyi m. kir. miniszter ur tudatja, hogy a bukaresti konzulátus a romániai hadsereg részére nagymennyiségű nyakravalókra, zsebkendőkre, flanelre, kepezára, kenyérszákra, dobozokra, paszományra, gombokra, szalmazsákra, vászonra, ingek és törülközők részére stb. hirdet nyilvános árlejtést, midőn is az ajánlatok a különféle tárgyakra 1897. január 2—17-ig nyújtandók be. — A feltételek valamint az egyes tárgyak mennyiségéről való kimutatás a kereskedelmi és iparkamaránál megtekinthetők.

A nagyméltóságú m. kir. kereskedelemügyi miniszter ur tudatja, hogy a magyar—belga fémárugyár Budapesten levő fémáru és rugókészítő gyáron kívül a „Magyar aczélárugyár részvénytársaság” is létesített egy rugógyárat és azt a folyó évben üzembe helyezte, mely körülményre az érdekeltek figyelmét ezennel felhívjuk.

Debreczen, 1896. december 11.

Kereskedelmi és iparkamara.

Érték-tőzsde.

A debreczeni „közgazdasági bank részvénytársaság” közlése. 1896. decz. hó 12-én.

Allamadósság:

Magyar aranyjárdék 4%.	—	122.—	122.50
„ vasuti beruházásiköt. 4%.	—	122.25	123.25
„ koronajárdék 4%.	—	99.15	99.65
„ regále vált. köt. 4%.	—	100.—	101.—
Oszt. aranyjárdék 4%.	—	122.50	123.—
Egységes államkötvény 4%.	—	101.—	101.50
Tisza-szegedi 4%.-os nyer.-sorsj.	—	136.50	137.50

Részvények:

Magyar hitelbank részvény	—	404.75	405.25
Oszt. hitelbank részvény	—	368.—	368.20
Magyaripar-és keresk. bank. r.	—	101.50	102.—

Sorsjegyek:

Magyar jelzálogbank 4%.-os sorsj.	—	121.25	122.25
„ 3-os	—	103.50	104.50
Oszt. földhitel sorsjegy 3%.-os	—	115.75	116.75
Magyar vöröskereszt sorsjegy	—	10.—	10.50
Oszt. „	—	18.25	18.75
Olasz „	—	11.30	11.80
Bazilika sorsjegy	—	6.85	7.15
Jó-sziv „	—	3.30	3.55

Pénznemek :

Cs. és kir. arany	— — —	5.65	5.73
20 márkás arany	— — —	11.76	11.80
20 frankos arany	— — —	9.53	9.56
1 Sovereigns	— — —	11.98	12.02
Debr. I-sótkptr. 4 1/2%-os zál.-lev.	99.—	99.50	

Budapesti gabona-tőzsde.

Budapest, december 11.

Buzát ma mérsékeltén kínáltak, a kereslet korlátolt volt. Elkelt szilárd irányzat mellett 12000 mm. napi áron.

Egyéb gabonaneműekben gyenge volt a forgalom, változatlan árak mellett. Rozs azonban 5-10 krral olcsóbb lett.

Eladatott :

Buza. Tiszav.: 400 mm. 80. kg. 8.40 frt. 100 mm. 80. kg. 8.55 frt. 100 mm. 8.55 kg. 8.50 frt. 400 mm. 80. kg. 8.50 frton. **Zab :** 5.35-6.01.

Natáridő-üzlet.

Az irányzat nyomult volt s kevés forgalom mellett az árak engedtek.

Hivatalos felmondások nem történtek.

Hivatalos zárófolyamok déli 1 órakor.

	frt
Buza szept.-októberre	1896 —.—.—
" márcz.-ápr.-ra	1896 8.09—11
Rozs tavaszra	1896 6.78—80
" szept.-re	1896 —.—.—
Tengeri máj.—jun.-ra	1897 3.95—3.97
" szept.—okt.	1896 0—
Zab máj.—jun.	1896 5.93—95.
Repeze aug.—szept.	1896 11.15—11.25

Zárlat 4 óra 30 perczkor :

	frt
Buza 1897. őszre	8.10—11
Rozs 1897	6.78—79
Tengeri 1897 aug.-szept.-re	5.94—95.
Zab 1897	3.97—98.
Repeze 1897	11.20—30.

Sertés piac z.

Budapest, december 11.

Magyar elsőrendű : Öreg nehéz (páronkint 400 klgron felüli sulyban) — krtól — krig. Öreg közép (páronkint 300—400 klgr sulyban) — krtól — krig. Fialat nehéz (páronkint 320 klgron felüli sulyban) 53 1/2, krtól 55 krig. Fialat közép (páronkint 251—320 klgr. sulyban) 54 krtól 55 krig. Fialat könnyű (páronkint 250 klgrig terjedő sulyban) 54 krtól 56 krig. **II. Magyar szedett :** Nehéz (páronkint 280 klgron felüli sulyban) 52 krtól 53 krig. Közép (páronkint 220—280 klgr. sulyu) 44 krtól 45 krig. Könnyű (páronkint 220 klgrig terjedő sulyban) 43 krtól 44 krig. Sertéslétszám 1896. évi decz. hó 9-ik napján volt készletben 5682 darab. 1896. évi december hó 10-ik napján felhajtott 688 darab, 1896. decz. hó 10-ik napján elszállított 237 db. 1896. decz. hó 11-ik napjára maradt készletben 6133 db. — A hizott sertés üzletirányzata változatlan.

Debreczeni városi színház.

Folyó szám 78.

Bérlet 61. sz.

Szombaton, december 12-én,

Furcsa háboru.

Nagy operette 3 felvonásban. Irták : Zell é Geneé, zenéjét szerző : Strauss János.

Holnap vasárnap két előadás :

Délután 4 órakor gyermek és népeladás lezállított helyárrakkal :

A csókon szerzett völegény.

Énekes bohózat 3 felvonásban.

Este 7 órakor rendes helyárrakkal :

A gyerek-asszony.

Énekes vígjáték 3 felv. Irtá : Bokor József.

Szerkesztői posta.

S. Szirmay Zsigmond urnak, Budapest, Deczember 7-ikén kelt szives soraira a következőket feleljük : a kéredezett állás nem üres, ha üresedés lesz, azonnal irunk.

B. S. Erdő-mezőn cz. versét eltették a tavaszra. Ekkor közöljük.

W. Róbert. Szivesen közölnék a kis verset, de nagyon gyöngye. Jobbat kérünk. Nézzen bele mélyebben azokba a megénekelt szemekbe s talán sikerülni fog.

D. R. A debreczeni kocsi- és géptavitó-műhely művezetőségi állása mostanában még nem lesz betöltve. Egyébiránt forduljon Bóczán Elemér állomásfőnök urhoz, ki nagyon szivesen megadja a szükséges utmutatásokat. Egyébként mi is utána járunk a dolognak és e helyen értesíteni fogjuk az eredményről.

N. N. Kivánágának szivesen eleget teszünk és kijelentjük, hogy azt a bizonyos bolti tolvajt Medvezky Adolf ur fogta meg. **Tisza partján.** Nem közölhető.

Kiadó és laptulajdonos :

„Csokonai” nyomda és kiadó részvénytársaság. Felelős szerkesztő : **Koncz Ákos.**

Hirdetés.

A városból való elköltözés folytán, a következő ingatlan birtokok előnyös feltételek mellett szabad kézből eladók, ugymint :

A debreczeni nagy-várad-utczai 2214. sorszámú ház ondódi és ujosztású földjével.

Továbbá Debreczen város határában fekvő Ebes-pusztai 21 nyilas (122 kat. hold) tanyaföld a rajta levő gazdasági épületekkel együtt.

Végre Szatmármegye Ér-Körtvélyes község határában fekvő 217 kat. hold tanyabirtok a rajta levő gazdasági épületekkel és kurialis beltelekkel együtt.

Értekezhetni ezek iránt a **Nagy-várad-utczá 2214.** sor sz. a. lakó tulajdonos **Nánássy Miklóssal.**

Keszler A. műszerész,
DEBRECZEN, Keresk. Akad. épületében,
a nagytemplom mellett,
eredeti amerikai varrógépek,
angol és német kerékpár legnagyobb raktára.

Mindenféle gép- és Biczikli részek legolcsóbban csak nálam kaphatók, valamint mindennemű javításokat **műszerész műhelyemben** pontosan **mérsékeket árak** mellett készítek.

Varrógépek, kerékpárok, írógépek, orvosi műszerek, fogfurógép, villanygépeket, műlábakat és mindenféle testhordó készülékeket mérték után készítek és javítok.

Nyilvános figyelmeztetés! Az első egyedül álló varrógép- és kerékpár műszerész javító műhelye törvényes iparral egyedül Debreczenben.



Karácsony.
Legmeglepőbb és legszebb ajándéktárgyak zenével.

Helyén valónak találjuk a t. közönség figyelmét a fényesen rendezett főraktárunknak

karácsonyi kiállítására

felhívni. Az ezer és ezerféle szebbnél szebb zenélő dísz tárgyak közül a helyszűke miatt csak néhányat említtünk fel, u. m.

NŐK SZÁMÁRA

Zenélő bonbonierek, 6.—, 8.—, 10.—, 12.—, 14.—, 16 frttól feljebb. Zenélő varrókészlet, peluche-dobozban 6 frt 50 kr., 8.—, 10.—, 12.— és 15.— frt árban s feljebb, továbbá zenélő ekszertartó 8.—, 10.—, 12.—, 14.—, 16.— frt s feljebb, zenélő keztü-tartó 10.—, 12.—, 15.—, 18.— frt s feljebb, zenélő pipere- és illatszer-készlet 8.—, 10.—, 12.—, 15.—, 18.— frt s feljebb, zenélő albumok gyönyörű kivitelben 7.—, 8.—, 10.—, 12.—, 14.—, 16.—, 18.—frt s feljebb.

Héztartásra ajánlhatók :

Boros vagy vizes palack zenével, csiszolt üvegből finom 12, 14 frt s feljebb. Sörös-kanosó zenével, kőedényből, cin-fedéllel kivitel szerint 10, 11, 12 frt. Sörös-korsó zenével, csiszolt üvegből, cinfedéllel 12 frt s feljebb. Likör-készlet zenével hárfalakban, fekete talpallal 1 palack 6 üvegcsovéval, finom kivitelben 16 forint, Csemege-tálca zenével, üvegből, csiszolva és mázolja kivitel szerint 12—14 frt. Zenélő aquarium, 25 frt és feljebb.

STERBERG ÁRMIN és TESTVÉRE
 os. és kir. szabadalmazott hangszeripar.

Kitüntetve! A m. kir. kormány által alapított „Millenniumi állami érem”-mel, melyet a hangszer-csoport összes versenyzői közül kizárólag csakis országunk nyert el.

BUDAPEST, VII. KER., KERÉPESI-ÚT, 36. SZÁM.
 Az összes hangszerek legdusabb tárháza.

Képes árjegyzék: a) harmonikákról, b) mechanikai zenélő művekről és zenélő dísz tárgyakról c) az összes egyéb hangszerekről, mint hegedűk, fuvolák, cimbalmok, citerák, harmoniumok, zongorákról, stb. ingyen és bérmentve küldetük. Árjegyzék kérésre megnevezni, hogy miféle hangszerről kívántatik az árjegyzék.

URAK RÉSZÉRE.

Zenélő dohánykészlet, 14, 16, 18, 20, 22, 25 frt s feljebb. Zenélő dohányszekrény tölgyfából, szivarvágóval 14 frt, zongora alakban 15 frt. Zenélő dohányzó asztal finom ibolyaszínű fényes-szettel, finoman véste, nagyon szép kivitelben 22 frt, Zenélő szívartemplom, zenekíséret mellett szivarokat kínál 14 frt. Zenélő írőkészlet, 10.—, 14.—, 16.—, 18.—, 20.—, 24.— frt s feljebb, zenélő névjegy táloza nickalból, finom kivitelben 10 forint.

GYERMEKEK RÉSZÉRE :

Forgató dobozok kis gömbölyű szekrényekben, nagyság szerint frt 1.—, 1.25, 1.50, zenélő dob, díszes kiállítású 2 frt 75 kr., zenélő zongora, díszes kiállítású 3 forint, zenélő kávéőrli 3 frt 50 s feljebb, zenélő hintorna 3 frt 50 s feljebb, zenélő takarékszekrény 20.—, 22.— 25.—, 27 frt s feljebb.



„FORTUNA“ Aranybánya-Részvény-Társaság.

PROSPECTUS.

„Fortuna“ Aranybánya-Részvény-Társaság czég alatt ez évi november hónap 19-én Tokaji Nagy Lajos kir. közjegyző közbenjöttével és hivatalos helyiségében

2.000.000 korona teljesen befizetett részvénytőkével

részvénytársaság alakult, melynek czélját az erdélyrészi elhanyagolt aranybánya-ipar fellendítése képezi, első sorban pedig a Szent-Endre nevű aranybánya megvétele és kiaknázása.

Erdélyben kétezer esztendő óta foglalkoznak az emberek aranybányászattal s egész nagy vidék kizárólag abból él. Ennek dacára a bányászat a leghihetlenebb módon primitív. Egy bányának sincs üzemi tőkéje, egynek sincsenek gépei, a zuzó malmok pedig oly tökéletlenek, hogy a kőben levő aranyat több mint fele veszendőbe megy.

S ez eljárás mellett is több mint 14 méterháza aranyat produkál három korona értékben az a kicsiben való bányászkozás, melyet apró emberek, iparosok, parasztok tartanak fenn. Csak néhány bánya van erősebb, még pedig külföldi kezekben. E külföldiek, nem ösmerve a viszonyokat, néhány gyengébb bányát vásároltak össze s ennek dacára is nagy jövedelmeket értek el, 20-30 százalékot osztottak föl, sőt annál többet.

Ideje, hogy a hazai tőke ezekkel a bányákkal foglalkozzék, sőt kötelessége, mely kötelességnek teljesítése nagy anyagi hasznot is biztosít.

A társaság mely az imént megalakult, a Szent-Endre-bánya megvétele s szerződést kötött, s első sorban ezt a bányát szándékozik üzembe venni. E bánya Bucsum községben fekszik, Abrudbánya város közvetlen közelében. Tőzomszédos a Szent-Endre-bányával a Concordia-bánya, mely több millió értékű aranyat adott. A Concordia-bánya részvényesei jobbra vidékbeli parasztemberek, üzletkijük nincs, mert a nyert aranyon minden héten elosztottnak s gépeik sincsenek, mégis husz esztendőn keresztül évente 400-600.000 koronát osztottak egymás között tiszta haszon gyanánt.

A Szent-Endre bányában ugyanazon aranyerek jönnek elő, melyek a Concordiában, s az új társulat megfelelő üzletkijével és a legújabb rendszerű zuzómalommal fogja folytatni az üzemet.

Nyolcz aranyér fel van már a Szent-Endre bányában tárva, mind olyanok, melyek a Concordiában is ismeretesek, s melyek emitt is aranyban gazdagok, s ugyanolyan arany mennyiséget fognak adni, mint a Concordia.

E bánya felől St. Ludwig Rainer bécsi ismert szakértő és volt aranybánya-igazgató, ki azt kétszer is megvizsgálta, következő nyilatkozatot teszi:

„Az V-ik telérről jelentésembe befejezett s általam sajátkezűleg leszedett anyag 23 gr. finom aranyat adott egy tonnára, melyből 17-4 gr. foneeritható arany volt 28-53 frt értékben, 5-6 gr. pedig kötött állapotban levő arany 8-40 frt ér ékben. Gyakorlatban ebből 70% azaz 25-55 frt érték lesz kinyerhető.“

Ugyancsak ő a következőket írja:

„Tőkével rendelkező és észszerűen vezetett bányavállalat számára Erdély rendkívül hálás talaj, csak érteni kell bevárni türellemmel a kedvező pillanatot, s adandó alkalommal gyorsan osekedni. . . . Azon szilárd meggyőződéssel zárom jelentésemet, hogy a Szent-Endre-bánya rövid idő alatt az ország nagy és jövedelmes bányavállalatai közé méltán lez sorolható.“

A bánya öt közép bányatárból áll s több mint 75.000 négyszög. méter felülettel bír, úgy hogy sok esztendőre elegendő zuzóanyagot bír szállítani.

A „Fortuna“ részvénytársulat 2.000.000 korona alaptőkével alakult meg, úgy, hogy elegendő üzletkij álljon rendelkezésére és a szükséges gépek, zuzómalomok a legjobb rendszer szerint megépíthetők legyenek. Az alakuló közgyűlésen az alulírott igazgatóság és felügyelő-bizottság választott meg.

A zuzómalomok úgy lesznek berendezve, hogy naponta 80 tonna érczet dolgozzanak fel.

E művelet mellett a társulatnak rendkívül fényes prosperálás ígérkezik. A minden kétséget kizáró fenti adatokra támaszkodva, a várandó haszon a következő számtételest mutatja:

Egy tonna ércz átlag 51 korona 70 fillér
Értékű aranyat ad, vagyis 800 tonna ércz 4136 korona — fillér értékű aranyat.

Tonnánkénti költség (az összes kiadások betudásával) 12 korona 960 korona — fillér

Marad naponta 3176 korona — fillér

Ez kitesz 350 munkanapon át (az üzem folytonos) kerek 1.111.000 koronát.

E számtételest azonban csak a zuzóérczben található arany véte-tett tekintetbe; mindamellett úgy a Szent-Endre-bányában, mint a tőzomszédos Concordiában tömérdek szabadarany fordul elő. Ha tehát ennek értékét a fenti összegnek csak 25%-ával számítjuk, vagyis 277.900 koronával, akkor is mindezek szerint 1.381.500 koronányi évi tiszta haszon mutatkozik.

A nyereség porarany e számtételest szintén nem vététezt tekintetbe. Ennek értéke is emelni fogja a fenti összeget 8-10%-kal. Ha tehát a várandó évenkénti tiszta hasznot

1.200.000 koronára

tesztük, úgy ez szigoruan szolid alapon nyugszik, minden előre nem látottak tekintetbevétele mellett. Ezek szerint minden kétséget kizáróan a részvénytőkének 60%-nyi jövedelmezősége tökéletesen biztosítva mutatkozik.

A „Fortuna“ Aranybánya-Részvény-Társaság az alakuló közgyűlésen elfogadott alapszabályok szerint 2.000.000 korona teljesen befizetett alaptőkével, egyelőre 30 évi időtartamra alakult meg. E 2.000.000 korona részvénytőke felosztatik 80.000 darab 25 korona névértékű részvényre.

Az osztalék felosztása, valamint a társaság nyilvános tanácskozásai minden négy hónapban történnek, és az eredmény az összes magyar, osztrák és németországi nagy lapokban fog közzététetni.

Az igazgatóság:

Hg. Batthyány-Strattmann Ödön, Böer Béla, Gr. Festetics Géza,
elnök. Abrudbánya polgármestere.

Gr. Berchtold Miklós, Hammon Ednard P. T., Langerman James W. S.
az északamerikai Egyesült-Államok
volt főkonzulja.

A felügyelő-bizottság:

Kálnoki Henrik, Hoitsy Jenő, Grátzy János.
elnök.

Aláírási felhívás.

E prospectus alapján alulírott syndikátus az ez évi november 19-én 2.000.000 korona teljesen befizetett részvénytőkével megalakult és a budapesti kereskedelmi és váltótörvényszéknél bejegyzett

„FORTUNA“ Aranybánya-Részvény-Társaság

40.000 db 25 korona névértékű részvényére ezennel aláírási felhívást bocsátanak ki.

A „Fortuna“ Aranybánya-Részvény-Társaság 2.000.000 korona alaptőkével egyelőre 30 évi időtartamra alakult meg. E 2.000.000 korona részvénytőke felosztatik 80.000 darab 25 korona névértékű részvényre.

A részvényeket 25 koronájával = 12 frt 50 kr. bocsájuk a közönség rendelkezésére, hogy így a kevésbé vagyonos közönség is részt vehessen ezen nyereségteljes vállalatban.

A Szent-Endre bányából származó aranytartalmu kővek példányai a „Fortuna“ Aranybánya Részvény-Társaság irodájában Budapest, V., Fürdő-utca 4. sz. a hivatalos órák alatt d. e. 9-1-ig és d. u. 3-6-ig megtekinthetők.

A részvénytársaság 80.000 darab részvényéből részben az igazgatóság, részben pedig az alulírottak által képviselt syndikátus 40.000 dbot egyelőre maguknak tartanak meg.

Az aláírások a „Fortuna“ Aranybánya-Részvény-Társaság részvényeire folyó évi

december hó 12-től bezárólag december hó 20-ikáig tartanak. Aláírási bejelentéseket és befizetéseket elfogad a „Fortuna“ Aranybánya-Részvény-Társaság irodája: Budapest, V., Fürdő-utca 4.

Az aláírásnál minden egyes aláírt 25 korona = 12 frt 50 kr. névértékű részvényre 12 korona = 6 frt fizetendő le. A többi 6 frt 50 kr. egy hónappal később, vagyis 1897. január 15-ikéig teljesítendő. Az aláírók jogosítva vannak azonban az egész részvényösszeget is azonnal lefizetni, mely esetben a végleges részvények is megjelenésük után azonnal kiszolgáltatnak.

Magától értetődik, hogy az alulírottak által képviselt syndikátus fentartja magának azt a jogot, hogy az aláírásokat a jegyzések mérve szerint lesszállítsa. A jegyzésekre esetleg jutó részvények mennyiségét lehetőleg gyorsan fogja az aláírókkal közölni.

Budapest, 1896. december hónapban.

A „FORTUNA“ Aranybánya-Részvény-Társaság syndikátusa.

1896. december

A „FORTUNA“ Aranybánya-Részvény-Társaság részvényeladási syndikátusának

Budapest, V. Fürdő-utca 4.

Alulírott a mellékelt prospectus és aláírási felhívás értelmében a „Fortuna“ Aranybánya-Részvény-Társaság részvényeiből ezennel drb, azaz

. drb 25 korona névértékű részvényt

veszek és kötelezem magam jelen aláírással egyidejüleg minden 25 korona névérték után 12 koronát, összesen koronát, a további részvényenkint 13 koronát, azaz koronát, pedig legkésőbb 1897. január 15-éig a „Fortuna“ Aranybánya-Részvény-Társaság hivatalos helyiségében (Budapest, V., Fürdő-utca 4. sz.) készpénzben lefizetni.

Aláírás:

Czim:

Ez a levél kellel kitéltve és aláírva „Fortuna-Részvény-Társaság“ czimére (Budapest, V., Fürdő-utca 4. sz.) beküldendő.